

TEMATYKA INSPEKCJI

w dniach 18-20 maja 1989 r.

Badanie terenowe przeznaczone jest głównie ocenie działań podjętych dla właściwego i terminowego podania do wiadomości wyborców danych o kandydatach na posłów i senatorów, zaawansowania i terminu zakończenia spisów wyborców, oraz postępu innych prac przygotowawczych do wyborów.

Czynności inspekcyjne, w związku z tym, koncentrować się powinny na następujących zagadnieniach:

I. Sporządzeniu rejestrów kandydatów zgłoszonych do poszczególnych mandatów poselskich oraz rejestru kandydatów na senatorów.

Okręgowe komisje wyborcze stosownie do dyspozycji art.47 ust.1. i 2 Ordynacji wyborczej do Sejmu PRL po dniu 10 maja tj. terminie wyznaczonym dla przyjmowania zgłoszeń kandydatów na posłów, sporządzają rejestry prawidłowo zgłoszonych kandydatów do poszczególnych mandatów umieszczając w tych rejestrach w kolejności alfabetycznej nazwiska, imiona, wiek, zawód, miejsce pracy i miejsce zamieszkania.

Wojewódzka komisja wyborcza sporządza jeden rejestr kandydatów do Senatu umieszczając w nim w kolejności alfabetycznej wszystkich prawidłowo zgłoszonych kandydatów (art.8 Ordynacji wyborczej do Senatu PRL).

Czynności związane ze sporządzeniem rejestru kandydatów na posłów zostały omówione na str.14-17, a kandydatów na senatorów - na str.23-25 Wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 20 kwietnia 1989 r.

Inspekcja powinna zbadać:

1. Czy okręgowe komisje wyborcze w sposób właściwy sporządziły rejestry prawidłowo zgłoszonych kandydatów i czy rejestry te spełniają wymogi ustalone w przepisach prawa wyborczego, a w szczególności:
 - czy dla każdego mandatu w okręgu sporządzono osobny rejestr prawidłowo zgłoszonych kandydatów na posłów,
 - czy nazwiska kandydatów na posłów zamieszczone są w kolejności alfabetycznej,
 - czy dane o kandydatach obejmują imiona, wiek, zawód, miejsce pracy i miejsce zamieszkania,
 - czy wszystkie zamieszczone w rejestrach dane o kandydatach odpowiadają ściśle danym zawartym w protokołach rejestracji zgłoszenia,
 - czy pisownia nazwisk i imion jest zgodna z brzmieniem podanym w oświadczeniu kandydata o zgodzie na kandydowanie.

 2. Czy Wojewódzka Komisja Wyborcza sporządziła rejestr prawidłowo zgłoszonych kandydatów do Senatu i czy rejestr ten spełnia wymogi ustalone w przepisach prawa wyborczego, tzn.:
 - czy nazwiska kandydatów zamieszczone w numerowanej kolejności wg alfabetycznego porządku ich nazwisk,
 - czy dane o kandydatach uwzględniają imiona, wiek, zawód, miejsce pracy i miejsce zamieszkania,
 - czy wszystkie zamieszczone w rejestrze dane o kandydatach na senatorów odpowiadają danym zawartym w protokołach rejestracji zgłoszeń,
 - czy pisownia nazwisk i imion jest zgodna z brzmieniem podanym w oświadczeniu kandydata o zgodzie na kandydowanie.
- II. Podaniu do wiadomości wyborców danych o kandydatach na posłów i na senatorów.

Ostateczny termin wynikający z kalendarza wyborczego upływa 20 maja br.

Tryb postępowania precyzują Wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 20 kwietnia 1989 r. (str.14-15 oraz str.23-24).

Inspektor powinien zbadać:

1. czy i kiedy (podać daty) komisje wyborcze sporządziły obwieszczenia zawierające dane o umieszczonych w rejestrach kandydatach (okręgowa komisja wyborcza o kandydatach na posłów, wojewódzka komisja wyborcza o kandydatach na senatorów),
2. czy obwieszczenia te odpowiadają wzorom zamieszczonym w Wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej z 20 kwietnia 1989 r.,
3. kiedy (podać datę) i w jakiej formie komisje wyborcze przekazały wojewodzie (prezydentowi) do wydruku i rozplakatowania obwieszczenia o kandydatach na posłów i na senatorów,
4. czy został dotrzymany termin rozplakatowania obwieszczeń oraz czy zachowano właściwą ich treść,
5. czy w sprawie plakatowania obwieszczeń wydano odpowiednie zalecenia i czy w województwie kontrolowano ich wykonanie,
6. w jakim nakładzie wydrukowano obwieszczenie oraz, czy zachowano rezerwę dla ponownego wywieszenia obwieszczeń przed dniem wyborów,
7. czy informacje o zarejestrowanych kandydatach na posłów oraz na senatorów przekazano do wiadomości wyborców w inny sposób (podać jaki).

III. Zaawansowaniu i terminie zakończenia prac związanych ze sporządzeniem spisów wyborców.

Spisy wyborców, stosownie do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 kwietnia 1989 r. w sprawie spisów wyborców (Dz.U.Nr 21 poz.113), sporządzają oraz je aktualizują terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego właściwe w sprawach ewidencji ludności.

Dla obwodów głosowania utworzonych w jednostkach wojskowych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 kwietnia 1989 r. (Dz.U.Nr 21 poz.112), spisy wyborców sporządzają oraz dokonują ich aktualizacji - dowódcy wyznaczeni przez dowódcę okręgów wojskowych.

Stosownie do § 8 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 kwietnia br. spisy wyborców sporządza się najpóźniej na 12 dni przed dniem wyborów, tj. do 23 maja br.

Termin wyłożenia spisów wyborców do publicznego wglądu według kalendarza wyborczego upływa 25 maja br.

W związku z tym inspektor powinien ustalić:

1. w ilu jednostkach stopnia podstawowego do dnia 20 maja br. zakończono sporządzanie spisów wyborców i w jakim stadium znajduje się sporządzanie spisów w pozostałych jednostkach w województwie; czy nie występują zagrożenia dotrzymania terminu - do 23 maja br.,
2. czy sporządzone spisy spełniają wymogi określone w § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, tj:
 - w miastach według ulic wymienionych w porządku alfabetycznym, w obrębie ulic - według kolejnych numerów domów, a w obrębie domów - według kolejnych numerów mieszkań,
 - w gminach według poszczególnych miejscowości wymienionych w porządku alfabetycznym, a w obrębie miejscowości - według kolejnych numerów domów,
3. jakie ustalenia podjęto w sprawie wyłożenia spisów wyborców do publicznego wglądu (podać daty i godziny wyłożenia spisów, lokale w których będą wyłożone spisy, dyżury itp.),
4. czy i w jakiej formie powiadomiono, względnie zamierza się powiadomić, wyborców o terminie i miejscu wyłożenia spisów; czy uwzględniono możliwość telefonicznego sprawdzenia spisów,
5. czy przewiduje się zawiadamianie wyborców o umieszczeniu ich w spisie, jeśli tak to w jakiej formie,
6. jak zamierza się kontrolować w województwie wyłożenie spisów wyborców do publicznego wglądu,
7. czy terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego właściwe w sprawach ewidencji ludności otrzymują z sądów informacje o osobach nie mających prawa wybierania w wyborach do Sejmu i Senatu PRL, tj:

- ubezwłasnowolnionych całkowicie lub częściowo prawomocnym orzeczeniem sądu z powodu choroby psychicznej,
- pozbawionych praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu, jeżeli koniec tej kary przypada po dniu wyborów,
- pozbawionych praw publicznych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu.

Informacje powyższe przekazywane powinny być przez sądy terenowym organom najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów tj. do 15 maja br. (Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 kwietnia 1989 r. M.P.Nr 11 poz.92).

IV. Organizacyjnemu przygotowaniu szkoleń obwodowych komisji wyborczych

Zgodnie z Wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 20 kwietnia 1989 r. (str.10) okręgowe i wojewódzkie komisje wyborcze powinny wspólnie zorganizować w okresie od 20 do 25 maja br. narady szkoleniowe przewodniczących i sekretarzy obwodowych komisji wyborczych dla wyjaśnienia zasad prawa wyborczego oraz omówienia zadań i trybu pracy obwodowych komisji wyborczych w dniu wyborów ze szczególnym uwzględnieniem zasad obliczenia wyników głosowania.

W związku z tym inspektor, niezależnie od informacji podanych w notatce z poprzedniego wyjazdu powinien:

1. podać założenia organizacyjne szkolenia, jego system, daty i czas szkoleń, liczebność grup szkoleniowych, osoby przewidziane do prowadzenia szkolenia, materiały i pomoce szkoleniowe (Wytyczne PKW z dnia 4 maja 1989 r.) uczestnictwo członków okręgowych i wojewódzkiej komisji wyborczych możliwość przeszkolenia osób nie uczestniczących w naradach szkoleniowych itp.
2. ocenić w jakim stopniu przyjęte założenia organizacyjne szkolenia oraz poczynione przygotowania do ich realizacji zapewniają poznanie zasad prawa wyborczego i zadań obwodowych komisji wyborczych przez ich członków

3. ustalić jakie środki organizacyjne oraz formy pomocy podjęto dla zorganizowania pierwszych posiedzeń obwodowych komisji wyborczych (komisje obwodowe - zgodnie z § 2 ust.1 regulaminu okręgowych i wojewódzkich oraz obwodowych komisji wyborczych - powinny się zebrać na pierwszym posiedzeniu najpóźniej piątego dnia od dnia ich powołania tj. do 15 maja br.) czy termin ten został przez wszystkie komisje obwodowe dotrzymany.

V. Zarządzeniu przez okręgowe i Wojewódzką komisje wyborcze druku kart do głosowania

Czynności związane z zarządzeniem druku kart do głosowania na posłów wybieranych w okręgu zostały omówione na str.18, a druku kart do głosowania na senatorów na str.25 Wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 20 kwietnia 1989 r.

Zwraca się uwagę Inspektora na:

wymienione w Wytycznych obowiązki okręgowych i Wojewódzkiej komisji wyborczych przy ustalaniu brzmienia kart do głosowania.

Komisje te odpowiadają zarówno za treść kart do głosowania jak i za wydrukowanie ich w odpowiedniej liczbie i dostarczenie obwodowym komisjom wyborczym.

W wyniku badania Inspektor powinien:

1. sprawdzić osobiście czy ustalone karty do głosowania są zgodne z wzorami ustalonymi przez Radę Państwa i czy okręgowe komisje wyborcze przy ustalaniu kart do głosowania przestrzegały zasady, że dla każdego mandatu sporządza się odrębną kartę do głosowania, a Wojewódzka Komisja Wyborcza - zasady, że dla każdego okręgu wyborczego drukuje się jedną kartę do głosowania,
2. zbadać czy przy ustalaniu przez okręgowe i Wojewódzką komisje wyborcze brzmienia kart do głosowania do druku, nazwiska i imiona kandydatów podano zgodnie ze sporządzonymi rejestrami w kolejności alfabetycznej nazwisk i czy karty zostały opatrzone pieczęcią właściwej komisji,

3. ustalić czy okręgowe i Wojewódzka komisje wyborcze opracowały plany doreczenia przewodniczącym obwodowych komisji wyborczych kart do głosowania, jaki przyjęto system wcześniejszego za-
wiadomienia przewodniczących obwodowych komisji o dostarczeniu kart do głosowania,
4. ocenić stopień przygotowania aparatu Wojewody (Prezydenta) do wydrukowania kart do głosowania, ich odbioru z drukarni, przecho-
wywania i dostarczenia przewodniczącym obwodowych komisji wybor-
czych oraz zabezpieczenia przed zniszczeniem lub kradzieżą w obwo-
dzie.

VI. Inne uwagi i spostrzeżenia Inspektora PKW.

*

*

*

Notatkę z wyjazdu (w 2 egzemplarzach) Inspektor PKW proszony jest dostarczyć do Biura Rad Narodowych Kancelarii Rady Państwa, pokój nr 241 w dniu 22 maja br. (poniedziałek) w godz. 8¹⁵ - 16⁰⁰ telefon 28-06-34 lub 6941603.